Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0003

Teisingos pertvarkos direktyva darbo pasaulyje: darbo vietų kūrimo užtikrinimas ir vietos ekonomikos atgaivinimas

2026 m. sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės akto „Direktyva dėl teisingos pertvarkos darbo pasaulyje: darbo vietų kūrimo užtikrinimas ir vietos ekonomikos atgaivinimas“ (2025/2131(INL))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 ir 225 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę dėl pasiūlyto teisinio pagrindo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 55 straipsnius,

– atsižvelgdamas į SESV 4, 9, 46, 149, 151, 153, 162, 164, 174–178 ir 349 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),

– atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 4 d. Komisijos komunikatą „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“ (COM(2021)0102),

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė[1] (EGADP),

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas[2] (TPF),

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir

[1] OL L 57, 2021 2 18, p. 17.
[2] OL L 231, 2021 6 30, p. 1.

Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013[3],

– atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013[4],

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/955, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060[5],

– atsižvelgdamas į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB[6],

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugsėjo mėn. Europos pridėtinės vertės vertinimo informacinį pranešimą „Direktyva dėl teisingos pertvarkos darbo pasaulyje: darbo vietų kūrimo užtikrinimas ir vietos ekonomikos atgaivinimas“,

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją „Darbo vietų kūrimas. Teisinga pertvarka ir poveikio investicijos“,

– atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) rezoliuciją dėl teisingo perėjimo prie aplinkos atžvilgiu tvarios ekonomikos ir visuomenės visiems[7],

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 10 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“ (toliau – M. Draghi pranešimas),

– atsižvelgdamas į Kokybiškų darbo vietų kūrimo gaires,

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. rugsėjo 10 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos vaidmens remiant teisingą pertvarką,

– atsižvelgdamas į Tarybos rekomendaciją dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos nuo 2022 m.,

– atsižvelgdamas į Tarybos rekomendaciją dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos nuo 2022 m. ir pagrindines Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto išvadas dėl jos

---

3 OL L 231, 2021 6 30, p. 21.
4 OL L 153, 2021 5 3, p. 48.
5 OL L 130, 2023 5 16, p. 1.
6 OL L 275, 2003 10 25, p. 32.
7 ILC.111/Rezoliucija V, 2023 m. birželio 16 d.

įgyvendinimo,

– atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti,

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. rugsėjo 9 d. rezoliuciją dėl viešųjų pirkimų,

– atsižvelgdamas į 2024–2029 m. kadencijos Europos Komisijos politines gaires,

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatą dėl švarios pramonės kurso (COM(2025)0085),

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos mėn. Komisijos komunikatą „Valstybės pagalbos priemonių švarios pramonės kursui remti sistema“ (C/2025/3602),

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 16 d. La Hulpės deklaraciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ateities,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 6 d. Europos Sąjungos Tarybos Užimtumo komiteto (EMCO) nuomonę dėl darbo kokybės aspektų,

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio 4 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Teisinga pertvarka ir ES politikos priemonės, padedančios pagrindą socialiai atsakingesniam Europos žaliajam kursui“,

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A10-0261/2025),

A. kadangi žalioji ir skaitmeninė pertvarka įvairiais būdais daro didelį transformacinį poveikį Europos ekonomikai, visuomenei, regionams ir darbo vietoms ir todėl reikia imtis visapusiškų socialinės ir užimtumo politikos priemonių, kad būtų užkirstas kelias neigiamam poveikiui ir skatinama ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda; kadangi siekiant Europos ilgalaikio klestėjimo, gerovės, tvarumo, augimo ir konkurencingumo labai svarbu užtikrinti, kad būtų veiksmingai pereita prie neutralaus poveikio klimatui ir skaitmenizuotos ekonomikos ir sumažinta priklausomybė nuo energijos tiekimo; kadangi galutinė dvejopos pertvarkos sėkmė stipriai priklausys nuo to, ar bus užtikrinta, kad pertvarka būtų teisinga ir įtrauki darbuotojams, įmonėms bei regionams ir kad ja būtų prisidedama prie socialinio teisingumo visiems, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiausiems asmenims, siekiant užtikrinti, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje; kadangi vien sąžininga pertvarka galėtų duoti 261 mlrd. EUR naudos per metus, visų pirma sprendžiant socialinės nelygybės ir regioninių skirtumų problemas[8];

8 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

kadangi kiekvieno paveikto regiono scenarijus bus kitoks, priklausomai nuo jų ekonominių ir socialinių realijų;

B. kadangi dvejopos pertvarkos poveikis užimtumui Sąjungoje yra asimetriškas, o socioekonominis poveikis skirtinguose regionuose labai skiriasi; kadangi kyla teritorinių iššūkių, nes darbo vietos modernioje, efektyviai išteklius naudojančioje ir konkurencingoje ekonomikoje gali būti kuriamos kituose regionuose nei tie, kuriuose prarandamos darbo vietos;

C. kadangi pertvarka turi būti valdoma taip, kad būtų užtikrinta socialinė įtrauktis, sumažintas skurdas ir nelygybė ir išnaudotas potencialas kurti kokybiškas darbo vietas, skatinti demokratiją darbe, apsaugoti darbuotojų teises ir kelti darbo standartus paveiktuose sektoriuose;

D. kadangi ES darbo rinkos tebėra padalytos teritoriniu požiūriu ir kadangi darbo vietų kokybė ir darbo sutartys rodo, kad daugėja nestandartinių formų, ypač tarp jaunimo;

E. kadangi vykdant perėjimą prie neutralaus anglies dioksido poveikio ekonomikos reikėtų ne tik remti perėjimą prie naujų kokybiškų darbo vietų besiformuojančiuose sektoriuose, bet ir žmonių, ypač gyvenančių labiau paveiktose teritorijose, labui išsaugoti bei pritaikyti esamas darbo vietas ir sektorius prie tvaresnių ir švarių pramonės šakų bei technologijų; kadangi itin svarbu ypatingą dėmesį skirti nuo iškastinio kuro priklausomiems regionams ir pramonės šakoms, nes jie turės būti pertvarkyti, kad būtų įvykdyti Sąjungos klimato srities įsipareigojimai; kadangi, siekiant skatinti 2050 m. ilgalaikės strategijos tikslų supratimą, priėmimą ir veiksmingumą, svarbu, kad kiekvienas, įskaitant darbuotojus ir darbo ieškančius asmenis, gautų paramą vykstant pertvarkai; kadangi, kaip matyti iš EUROFOUND mokslinio tyrimo[9], platus pilietinės visuomenės, socialinių partnerių ir valdžios institucijų dalyvavimas pertvarkos procese yra labai svarbus siekiant užtikrinti ir teisingai paskirstyti grąžą iš ekonominės veiklos ir išteklių, taip pat spręsti konfliktus;

F. kadangi siekiant Europos ekonominės transformacijos reikia daug dėmesio skirti konkurencingumui ir augimui; kadangi verslininkams ir darbo vietų kūrėjams turi būti sudarytos tinkamos sąlygos investuoti ir plėstis, o siekiant pritraukti privačių investicijų labai svarbu užtikrinti veiksmingą lėšų naudojimą; kadangi svarbu, kad piliečiai tiek miesto, tiek kaimo vietovėse dalyvautų teisingoje pertvarkoje, kuria būtų derinamas konkurencingumas ir solidarumas, ir ją remtų ir kad jie galėtų būti užtikrinti, kad jų darbo vietos, pajamos ir gyvenimo būdas bus apsaugoti taip, kad nė vienas nebūtų

---

9 EUROFOUND (2024), „Creating a new social contract for the just transition: Is partnership working?“ („Naujos visuomenės sutarties dėl teisingos pertvarkos kūrimas. Ar partnerystė veikia?“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

paliktas nuošalyje;

G. kadangi, nepaisant to, kad kelios svarbios Sąjungos teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvos siekia arba gali padėti šalinti dvejopos pertvarkos poveikį (visų pirma Teisingos pertvarkos mechanizmas, TPF, EGF, Įgūdžių sąjunga, Socialinis klimato fondas, ESF+ ir EGADP) ir didinti konkurencingumą, teisės aktų ir politikos sistemoje tebėra spragų, susijusių su trukdžiais darbo vietoje, darbuotojų teisėmis, socialine apsauga, socialiniu dialogu ir švietimo bei mokymo galimybėmis; kadangi realią pridėtinę vertę ir aukštynkryptę socialinę konvergenciją galima užtikrinti tik Sąjungos lygmens veiksmais, kad pažadas nė vieno nepalikti nuošalyje taptų realybe, kartu atsižvelgiant į nacionalinius darbo rinkos modelius ir tradicijas;

H. kadangi M. Draghi pranešime nurodyta, kad nuolatinis įgūdžių trūkumas yra kliūtis inovacijoms, technologijų diegimui ir dekarbonizacijos pastangoms, o tai savo ruožtu trukdo augimui ir konkurencingumui; kadangi apie sunkumus rasti tinkamų įgūdžių turinčių darbuotojų praneša beveik keturios iš penkių ES mažųjų ir vidutinių įmonių; kadangi dėl mažėjančio švietimo ir mokymo sistemų, ypač suaugusiųjų švietimo ir mokymo srityje, skaičiaus darbo jėga neparengiama dvejopai pertvarkai; kadangi dalyvavimo suaugusiųjų mokymosi programose lygis tebėra nepakankamas, nes tik 39,5 proc. suaugusiųjų kasmet dalyvauja mokymuose[10], t. y. gerokai mažiau nei 2030 m. tikslas (bent 60 proc.), kurį norint pasiekti mokymuose turėtų dalyvauti dar apie 50 mln. darbuotojų[11];

I. kadangi investuodama į aukštos kvalifikacijos ugdymą ES gali skatinti teigiamą didesnio našumo, didesnio darbo užmokesčio ir didesnės ekonominės lygybės ciklą; kadangi beveik 50 proc. suaugusiųjų gali reikėti kelti kvalifikaciją arba persikvalifikuoti[12]; kadangi vien ES energetikos sektoriuje iki 2030 m. reikės bent 145 000 kvalifikuotų darbuotojų[13]; kadangi švarios technologijos yra viena iš ekonominės gerovės Europoje varomųjų jėgų, kuria prisidedama prie 30 proc. ES ekonomikos augimo ir kuri vien 2023 m. padėjo sukurti milijonus darbo vietų[14];

J. kadangi Europos įgūdžių, konkurencingumo ir investicijų strategijos turėtų suteikti galimybių tiek didelėms įmonėms, tiek MVĮ, kartu atsižvelgiant į nacionalinius, regioninius ir vietos poreikius; kadangi politika, kuria stiprinami pramonės pajėgumai, skatinamas verslumas

---

10 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0090.

11 M .Draghi pranešimas, p. 37.

12 https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4223#group-downloads.

13 https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/4826f429-0545-11f0-b1a3-01aa75ed71a1.

14 https://www.cedefop.europa.eu/lt/news/green-transition-creates-more-jobs-it-destroys.

ir kuriama darbo jėga, turinti prie vietos realijų pritaikytų įgūdžių, yra labai svarbi siekiant užtikrinti, kad augimas ir inovacijos būtų naudingi visiems europiečiams;

K. kadangi tinkamai finansuojamos gerovės ir socialinės apsaugos sistemos yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti sąžiningą ir teisingą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ir skaitmeninės transformacijos; kadangi M. Draghi pranešime taip pat pabrėžiamas poreikis užtikrinti, kad našumo augimas ir socialinė įtrauktis būtų neatsiejami nuo valstybių narių gerovės sistemų, kurios yra itin svarbios siekiant užtikrinti tvirtas viešąsias paslaugas, socialinę apsaugą, būstą, transportą ir vaikų priežiūrą vykstant pertvarkai; kadangi kokybiškos darbo vietos, deramos darbo sąlygos, galimybė naudotis socialine apsauga, socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos atlieka labai svarbų vaidmenį pritraukiant ir išlaikant darbo jėgą ir yra svarbūs Sąjungos konkurencingumui ir demokratijai darbo vietoje;

L. kadangi, remiantis Komisijos ataskaita dėl užimtumo ir socialinės raidos Europoje 2024 m. (ESDE 2024)[15], dalyvavimo suaugusiųjų švietime ir mokyme apribojimai siejami su tokiomis kliūtimis kaip numanomas būtinumo trūkumas, nepakankama pasiūla ar sunkumai norint gauti aktualų kokybišką mokymą, nesuderinami tvarkaraščiai, šeiminių pareigų derinimas ir finansiniai suvaržymai; kadangi M. Draghi pranešime ES raginama užtikrinti, kad visi darbuotojai turėtų teisę į švietimą ir perkvalifikavimą, kurie padėtų jiems imtis naujų pareigų, kai jų įmonės diegia technologijas, arba gauti kokybiškas darbo vietas naujuose sektoriuose[16];

M. kadangi integruotas politikos priemonių derinys, apimantis švietimo, įgūdžių ugdymo, finansų ir pramonės politiką, yra pagrindinis Europos konkurencingumo, socialinio atsparumo ir sąžiningumo, strateginės autonomijos, investicijų ir tvarių darbo vietų kūrimo veiksnys; kadangi žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai reikia didelių investicijų į perkvalifikavimą, kvalifikacijos kėlimą, profesinį rengimą ir mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad darbuotojai įgytų tiek konkrečiai profesijai būdingų techninių įgūdžių, tiek pagrindinių reikiamų socialinių emocinių įgūdžių; kadangi vyresnio amžiaus darbuotojai, žemos kvalifikacijos darbuotojai ir dirbančios moterys gali susidurti su didesnėmis kliūtimis keliant kvalifikaciją ir konkuruojant dėl naujų darbo vietų; kadangi dėl to švietimo ir mokymo pastangos turi būti glaudžiai susijusios su teisingos pertvarkos politika; kadangi palankių sąlygų neturintiems darbuotojams ir bendruomenėms reikės tikslinės paramos siekiant užtikrinti, kad jie nebūtų palikti nuošalyje;

---

15 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/employment-and-social-developments-europe-2024-upward-social-convergence-eu-and-role-social_en?prefLang=lt.

16 M. Draghi pranešimas, p. 19.

N. kadangi tarp ES valstybių narių ir regionų tebesama didelės ekonominės nelygybės ir vertinant BVP nuo 2012 m. matomi dideli skirtumai, susiję su pramonės dalimi ekonominėje veikloje;

O. kadangi E. Lettos pranešime teigiama, kad judėjimo laisvė ir laisvė pasilikti yra dvi to paties medalio pusės ir jos turi būti plėtojamos kartu; kadangi E. Lettos pranešime teigiama, kad judėjimo laisvė turėtų būti laisvas pasirinkimas, o ne būtinybė kompensuoti darbo vietų trūkumą kai kuriuose regionuose; kadangi pranešime pabrėžiama, kad reikia suteikti galimybių visų regionų, ypač kaimo vietovių, piliečiams, įskaitant kokybiškų darbo vietų poreikį, ir reikia kovoti su nelygybe šalyse ir tarp jų[17]; kadangi, jei žalioji pertvarka nebūtų tinkamai parengta ir remiama, ji galėtų neproporcingai labiau paveikti pažeidžiamus Rytų ir Pietų Europos regionus[18] nedarbo rizikos ir darbo vietų praradimo požiūriu; kadangi nuo anglių priklausomose teritorijose pažeidžiamumas dar didesnis, nes užimtumo lygis jose yra 10–15 proc. mažesnis už ES vidurkį[19];

P. kadangi tikimasi, kad Kokybiškų darbo vietų kūrimo gairėmis bus skatinamos priemonės, kuriomis valstybėms narėms ir pramonės sektoriams bus padedama užtikrinti deramas darbo sąlygas ir galimybes mokytis, nustatyti aukštus darbuotojų sveikatos ir saugos standartus, užtikrinti sąžiningą darbuotojų ir ypač savarankiškai dirbančių asmenų darbo keitimą ir kolektyvines derybas, siekiant pritraukti specialistų ir prisidėti prie Europos pramonės konkurencingumo; kadangi šiomis aplinkybėmis tikimasi, kad Komisija su socialiniais partneriais aptars sistemą, kuria būtų remiami restruktūrizavimo procesai ES ir valstybių narių lygmeniu; kadangi ši sistema bus orientuota į teisingą pertvarką, pokyčių numatymą, ankstyvą intervenciją, kai kyla restruktūrizavimo grėsmė, ir geresnį informavimą bei konsultavimąsi;

Q. kadangi reikia stiprinti vietos suinteresuotųjų subjektų, dalyvaujančių rengiant ir įgyvendinant teisingą pertvarką, administracinius ir techninius pajėgumus; kadangi valstybės narės vis dar susiduria su dideliais iššūkiais, susijusiais su veiksmingu ES lėšų valdymu ir įgyvendinimu vietos lygmeniu ir įvairių klimato politikos priemonių poveikio vertinimu; kadangi Teisingos pertvarkos fondas įgyvendinamas lėtai, kaip rodo iki 2024 m. pabaigos pasiektas tik 32,2 proc. mokėjimų lygis[20]; kadangi TPF sukurtų darbo vietų skaičius nepadengia prognozuojamo darbo vietų, kurios bus panaikintos, nes daug anglies dioksido išskiriančios pramonės šakos

---

17 https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/py4s-5ad4.

18 https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/24c7aa49-2451-11ee-94cb-01aa75ed71a1.

19 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/759354/CASP_STU(2025)759354_EN.pdf.

20 Teisingos pertvarkos mechanizmas. 2025 m. veiklos rezultatai, Europos Komisija.

pereina prie švaresnių technologijų, skaičiaus; kadangi MVĮ sudaro Europos ekonomikos pagrindą ir sukuria didelę dalį nuolatinių darbo vietų vietos lygmeniu; kadangi reikia konkrečių MVĮ skirtų nuostatų, kad būtų sustiprintas jų vaidmuo vykdant teisingą pertvarką;

1. pabrėžia, kad sėkmingas perėjimas prie tvaresnių energijos šaltinių, taip pat modernizuoti pramonės sektoriai ir labiau skaitmenizuota ekonomika atliks svarbų vaidmenį užtikrinant ilgalaikį Sąjungos įmonių konkurencingumą pasaulinėje rinkoje ir turi užtikrinti kokybiškų darbo vietų kūrimą Sąjungoje; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad įmonės ir darbuotojai būtų gerai pasirengę pasinaudoti galimybėmis, kurias suteikia perėjimas prie naujų ir novatoriškų sprendimų, ir pabrėžia deramo darbo ir darbo vietų, kuriems taikomi kolektyviniai susitarimai ir kurie yra būtini siekiant užtikrinti socialinę pažangą ir pritarimą pertvarkai, svarbą; mano, kad siekiant užtikrinti pakankamus būtiniausius standartus, kurie tiek darbuotojams, tiek darbdaviams suteiktų aiškumo ir struktūros numatant ir valdant pokyčius, ir ilgainiui padidinti Sąjungos atsparumą, konkurencingumą ir aukštynkryptę socialinę konvergenciją bei socialinį teisingumą, labai svarbu nustatyti teisės aktų sistemą, kuri padėtų spręsti su teisinga pertvarka darbo vietoje susijusius iššūkius ir pasinaudoti jos teikiamomis galimybėmis; pabrėžia, kad regionai gali remti teisingą pertvarką derindami socialinę apsaugą, ekonomikos įvairinimą ir teritorinį koordinavimą, kad būtų sumažintas neigiamas poveikis, stiprinama vietos ekonomika ir skatinamas įtraukus vystymasis;

2. pabrėžia, kad dekarbonizacijos poveikis užimtumui apima ne tik darbuotojų skaičiaus mažinimą su iškastiniu kuru susijusiuose sektoriuose – tai darys platesnį poveikį, susijusį su darbo pobūdžio apibrėžimu ir visos darbo rinkos pertvarka; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad paskelbtas Kokybiškų darbo vietų aktas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad užimtumo praktika atitiktų šiuolaikinės ekonomikos pokyčius; pabrėžia, kad ateityje į šį Aktą, o taip pat atnaujinant Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą ir naująjį Kokybiškų darbo vietų veiksmų planą reikia įtraukti konkrečias priemones, kuriomis būtų iš tiesų pagerintos darbo sąlygos, sveikata ir sauga, demokratija darbe, kolektyvinių derybų aprėptis ir darbuotojų bei savarankiškai dirbančių asmenų mokymas ir įgūdžiai, taip pat užtikrinti veiksmingą ES užimtumo ir socialinės politikos teisės aktų vykdymo užtikrinimą; pabrėžia, kad tokios priemonės taip pat suteikia galimybę padėti Sąjungos darbdaviams, visų pirma MVĮ, išlaikyti ir didinti savo konkurencingumą, sukuriant aiškią sistemą, įskaitant praktines gaires ir paramos priemones, skirtą pokyčiams numatyti ir valdyti bendradarbiaujant su darbuotojais, taip pat investuoti į profesinį rengimą ir mokymą, darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, siekiant spręsti įgūdžių ir darbo jėgos trūkumo, trukdančio našumui ir augimui, taip pat darbuotojų ateities perspektyvoms, problemas;

3. pabrėžia, kad skaitmenizacija turi būti įgyvendinama į žmogų

orientuotu būdu, užkertant kelią pernelyg dideliam darbuotojų stebėjimui ir užtikrinant teisę atsijungti, taip pat teisingą darbo laiko tvarką;

4. pabrėžia, kad tiek darbdaviams, tiek darbuotojams, regionų ir vietos valdžios institucijoms ir bendruomenėms labai svarbu numatyti ir valdyti pokyčius, kad jie galėtų sėkmingai orientuotis vykstant žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai ir veiksmingai spręsti ekonominius iššūkius, kylančius dėl nepalankių geopolitinių įvykių, ir juos paversti galimybėmis; pabrėžia, kad iš anksto planuojant pertvarką gali būti proaktyviai užkertamas kelias darbuotojų atleidimui iš darbo ir kuriamos darbo vietos, didinamas ilgalaikis įmonių atsparumas ir padedama kuo geriau panaudoti turimus išteklius; pabrėžia, kad tokiems planams reikia sprendimų, kurie gali lemti esminius darbo organizavimo pokyčius, todėl jie turi būti rengiami palaikant plataus masto partnerystę socialinio dialogo ir kolektyvinių derybų pagrindu, visapusiškai gerbiant teisę į informaciją ir konsultacijas; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją stebėti ir užtikrinti visapusišką Direktyvoje 2002/14/EB nustatytos sistemos įgyvendinimą; be to, ragina valstybes nares atitinkamais lygmenimis sudaryti sąlygas socialiniam dialogui dėl perėjimo iš vienos darbo vietos į kitą, ypač profesijų, kurios gali išnykti arba kurių poreikis gali gerokai sumažėti, atveju; primena Direktyvoje (ES) 2019/1023 numatytas ankstyvojo perspėjimo priemones ir mano, kad tokių priemonių pritaikymas įtraukiant ir su dvejopa pertvarka susijusias aplinkybes užtikrintų geresnį būsimų įmonių veiklos pokyčių nustatymą ir reagavimą į juos; pabrėžia, kad reikia skatinti įmones rengti savo pertvarkos planus; pabrėžia, kad suinteresuotieji subjektai ir pilietinė visuomenė turi būti įtraukti ne vėlyvame konsultacijų etape, o nuo ankstyviausių pertvarkos planavimo etapų, užtikrinant prasmingą dalyvavimą;

5. pabrėžia, kad kvalifikuotų darbuotojų trūkumą galima prasmingai sumažinti sprendžiant švietimo, (per)kvalifikacijos ir mokymo galimybių prieinamumo bei pasiekiamumo klausimus, taip pat gerinant darbo sąlygas; pabrėžia, kad darbuotojų ir darbdavių socialinis dialogas dėl mokymo galimybių sąlygų, kurios būtų suderintos su darbo rinkos poreikiais ir kuriomis būtų gerbiama profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, yra labai svarbus ir turėtų būti sudaromos palankesnės sąlygos jam vykti[21]; yra tvirtai įsitikinęs, kad individuali darbuotojų teisė į mokymą darbo valandomis, kuriuo padedama įveikti pagrindines kliūtis, su kuriomis darbuotojai susiduria norėdami mokytis, gali užtikrinti kokybišką kvalifikacijos kėlimą ar perkvalifikavimą, darbuotojų mokymą ir karjeros raidą, siekiant nuspėjamos ir stabilios kvalifikuotų darbuotojų pasiūlos darbdaviams; pabrėžia, kad reikia šalinti su išlaidomis susijusias kliūtis užtikrinant, kad mokymas darbuotojams

---

21 „Employment and Social Developments in Europe 2024“ („Užimtumas ir socialinė raida Europoje 2024 m.“), Europos Komisija, p. 20.

būtų nemokamas, remiamas teikiant finansavimą, mokesčių paskatomis ir sudarant partnerystes; pabrėžia, kad nacionalinės institucijos ir socialiniai partneriai yra atsakingi už darbuotojų mokymą, ir pabrėžia labai svarbų jų vaidmenį įgyvendinant teisę į mokymą; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares teikti pirmenybę darbuotojų ir jų darbdavių bendrai parengtoms mokymo programoms ir jas skatinti, užtikrinant, kad kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas atitiktų realią paklausą ir prisidėtų prie karjeros raidos;

6. pabrėžia, kad reikia prasmingai įtraukti jaunimą į politikos, susijusios su sąžininga ir teisinga pertvarka, rengimą, įgyvendinimą ir stebėseną; ragina dėti daugiau pastangų siekiant remti Jaunimo garantijų iniciatyvą, skiriant daugiau lėšų visoms valstybėms narėms, kurios bent 15 proc. savo ESF+ išteklių skiria tiksliniams veiksmams ir struktūrinėms reformoms, kuriomis remiamas kokybiškas jaunimo užimtumas, profesinis rengimas ir mokymas, visų pirma apmokamos kokybiškos stažuotės ir pameistrystė, ir sudaromos geresnės sąlygos patekimui po mokyklos į darbo rinką, reintegracijai į švietimo ar mokymo sistemą ir antrai galimybei mokytis;

7. pabrėžia, kad valstybės narės, dalyvaujant regionams, turi remti įmones ir darbuotojus nacionaliniu lygmeniu rengdamos teisingos pertvarkos strategijas ir politiką, pritaikytas prie vietos ypatumų; pabrėžia, kad tokiose nacionalinėse strategijose turėtų būti nustatytas pertvarkos poveikis regionams, atskiriems sektoriams ir darbo jėgai ir turėtų būti nustatytas visapusiškas ir kompleksinis planas poveikiui sušvelninti; pabrėžia, kad svarbu plėtoti ilgalaikę vietos ir regionų ekonomikos pertvarkos viziją ir strategiją, įtraukiant viešuosius ir privačiuosius subjektus, pilietinę visuomenę ir socialinės ekonomikos subjektus; pabrėžia, kad tiesioginės investicijos į inovacijas ir regioninio patrauklumo didinimą modernizuojant ir teikiant aukštos kokybės, įperkamą ir prieinamą infrastruktūrą, viešąsias paslaugas ir patogumus yra būtinos siekiant išlaikyti darbuotojus ir kurti kokybiškas darbo vietas;

8. mano, kad yra labai svarbu skatinti Europos pramonės įmonių ekonominį gyvybingumą ir kiek įmanoma užkirsti kelią įmonių uždarymui ir priverstiniam atleidimui iš darbo; pabrėžia, jog svarbu remti įmones, visų pirma MVĮ, siekiant užtikrinti, kad nebūtų priverstinai atleidžiama iš darbo, pvz., vykdant laikinas paramos programas, skirtas apsaugoti užimtumą, kol vykdomos pertvarkos, ir taip išvengti strateginių pramonės pajėgumų ir kvalifikuotos darbo jėgos praradimo; pažymi, kad tais atvejais, kai reikia pereiti iš vienos darbo vietos į kitą, labai svarbu išlaikyti darbuotojus tame pačiame regione, kartu suteikiant jiems pakankamai laiko persitvarkyti, kartu apribojant asmeninius finansinius nuostolius; reikalauja didesnės apsaugos nuo nesąžiningo atleidimo iš darbo ir ragina nuo restruktūrizavimo nukentėjusiems darbuotojams garantuoti galimybę gauti tinkamą kompensaciją, perkvalifikavimo galimybes ir paramą užtikrinant naują darbo vietą;

9. pabrėžia, kad iš Eurostato regioninių prognozių matyti, jog darbingo amžiaus gyventojų skaičius daugelyje teritorijų šio amžiaus trečiajame ir ketvirtajame dešimtmečiuose toliau mažės, ypač regionuose, kuriuos jau paveikė senėjimas ir geografinis judumas; pabrėžia, kad tokios tendencijos gali susilpninti darbo jėgos pasiūlą (ir taip kelti pavojų ilgalaikiam vystymuisi) būtent tuo metu, kai kvalifikuoti darbuotojai yra labai svarbūs žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai; pabrėžia žmonių teisės pasilikti savo regionuose ar vietovėse svarbą ir tikslinių strategijų kaimo bei periferinėms vietovėms poreikį; ragina Komisiją ir valstybes nares remti vietos poreikiais grindžiamą politiką, kuria kuriamos ekonominės galimybės tiek žmonėms, tiek įmonėms kaimo regionuose, pritraukiamos privačios investicijos ir kuriamos vietos lygmens darbo vietos; pabrėžia, kad tokios strategijos yra būtinos siekiant didinti ekonomines galimybes kaimo vietovėse, remti kokybiškų darbo vietų kūrimą, inovacijas, vietos pramonės atnaujinimą ir galiausiai užtikrinti, kad piliečiai galėtų savo ateitį kurti savo bendruomenėse;

10. primena, kad daugiausia ilgalaikių darbo vietų vietos lygmeniu kuria MVĮ; pabrėžia, kad reikia sudaryti palankesnes sąlygas paprastesnei, proporcingai ir MVĮ palankiai galimybei gauti pertvarkai skirtą finansavimą, be kita ko, leidžiant grupavimą siekiant gauti finansavimą ir vykdyti ataskaitų teikimo pareigas ir numatant skaitmeninius vieno langelio principu veikiančius centrus ir privalomą techninę pagalbą, kad būtų padedama rengti projektus ir užtikrinti jų atitiktį; primygtinai ragina valstybes nares ir regioninės valdžios institucijas parengti ir stiprinti verslo rėmimo programas paveiktuose regionuose, siekiant padėti startuoliams ir MVĮ augti ir sėkmingai veikti; pabrėžia, kad investicijų paskatos kartu su socialinėmis sąlygomis gali padėti pritraukti įmones į pažeidžiamus regionus, kartu užtikrinant tvarų vietos ekonomikos vystymąsi; pabrėžia, kad reikia padėti įmonėms, visų pirma MVĮ, spręsti įgūdžių trūkumo Sąjungoje problemą ir skatinti perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, padedant asmenims įgyti kokybiškoms darbo vietoms tinkamų įgūdžių; ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad pagal būsimą teisingos pertvarkos finansavimą būtų numatytas specialus MVĮ skirtas biudžetas; be to, ragina Europos Komisiją stebėti MVĮ dalyvavimą teisingos pertvarkos programose;

11. pabrėžia, kad socialinė ekonomika, visų pirma integracijos į darbo rinką socialinės įmonės, atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant įtraukią ir teisingą pertvarką; pabrėžia, kad reikia remti galimybes gauti finansavimą, gebėjimų stiprinimą ir techninę pagalbą;

12. ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas tiek didelio, tiek mažo masto investicijoms ir parengti politiką, kuri atvertų ekonomines galimybes privačiajam sektoriui, ypač MVĮ, mažinant administracinę naštą, bendro finansavimo reikalavimus ir supaprastinant galimybes gauti finansavimą, kartu gerbiant darbuotojų ir vartotojų apsaugos teises; pabrėžia, kad tokios investicijos yra būtinos siekiant stiprinti Europos pramoninę ir

technologinę bazę, kurti kokybiškas darbo vietas ir užtikrinti kvalifikuotą darbo jėgą, kuri būtų prisitaikiusi prie vietos realijų, išteklių ir konkrečių poreikių, siekiant visapusiškai išnaudoti regionų potencialą ir skatinti konkurencingumą, tvarų augimą ir ilgalaikės vertės kūrimą; pabrėžia, kad verslininkai ir mažosios įmonės yra labai svarbūs investicijoms, inovacijoms ir darbo vietų kūrimui, ypač kaimo ir mažiau išsivysčiusiuose regionuose, ir kad finansavimo etapai ir techninė pagalba turi būti pritaikyti prie jų poreikių, siekiant visapusiškai išnaudoti jų potencialą žaliojoje ir skaitmeninėje ekonomikoje, ir skatinti tvarų augimą ir ilgalaikės vertės kūrimą;

13. pažymi, kad trūksta tikslių suskirstytų duomenų apie prarastų, sukurtų arba dvejopos pertvarkos paveiktų darbo vietų skaičių; pabrėžia, kad siekiant veiksmingo ir savalaikio politinio atsako svarbu prognozuoti pokyčius darbo rinkoje ir įgūdžių poreikių tendencijas; pabrėžia, kad reikia nustatyti geriausią praktiką, ja keistis ir ją skatinti; ragina stiprinti atitinkamų duomenų rinkimą ir pertvarkos politikos poveikio analizę; pabrėžia, kad energijos ir transporto galimybių nepritekliaus rodikliai turėtų būti sistemingai integruojami į teisingos pertvarkos stebėsenos struktūras, siekiant užtikrinti, kad finansavimo ir darbo vietų kūrimo priemonės pirmiausia būtų skirtos pažeidžiamiems namų ūkiams;

14. skatina bendruomenės lygmens renovacijos programas, apimančias rajonus ar kaimus, kurios padeda mažinti išlaidas, stiprinti sanglaudą ir spartinti pertvarką;

15. apgailestauja, kad į pasiūlymą dėl 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos neįtraukta atskira priemonė, skirta teisingos pertvarkos klausimams; pabrėžia, jog ir toliau reikalingas specialus finansavimas paveiktiems regionams remti, kad būtų sprendžiamos dėl žaliosios pertvarkos kylančios problemos; šiuo atžvilgiu ragina išplėsti ir padidinti Teisingos pertvarkos fondą programavimo laikotarpiui po 2027 m., užtikrinant, kad jis veiktų pagal pasidalijamojo valdymo ir partnerystės principus įgyvendinant sanglaudos politiką ir jam būtų skirtas didesnis biudžetas; pabrėžia, kad naujasis fondas turėtų padėti darbdaviams užtikrinti darbuotojų teisę į mokymą ir įgyvendinti pertvarkos planus įmonių lygmeniu; pabrėžia, kad mokymai turėtų būti kokybiški, atitikti darbo rinkos poreikius ir suteikti galimybę įgyti kvalifikaciją ir kredencialus, kurie būtų patvirtinti taikant skaidrias ir aiškias sertifikavimo sistemas, kurios leistų valstybėms narėms juos abipusiai pripažinti; primygtinai ragina į pereinamojo laikotarpio finansavimą įtraukti socialines sąlygas įtraukčiai remti;

16. primena, kad, nepaisant pokyčius skatinančių užmojų, TPF susidūrė su dideliais iššūkiais siekdamas savo tikslų, visų pirma siekdamas užtikrinti teisingus rezultatus ir suteikti mažosioms ir vidutinėms

įmonėms prieigą prie fondo[22]; ragina supaprastinti MVĮ prieigą prie Teisingos pertvarkos fondo teikiant techninę pagalbą ir mažinant administracinę naštą;

17. pažymi, kad svarbu ugdyti tiek bazinio, tiek aukšto lygio darbuotojų skaitmeninius įgūdžius; pabrėžia, kad reikia užtikrinti piliečiams būtiną skaitmeninį raštingumą, informuotumą apie duomenis ir saugų internetinių priemonių naudojimą, kad jie išliktų įdarbinami ir gebėtų prisitaikyti, kartu skatinant pažangesnius gebėjimus;

18. pabrėžia, kad švietimo ir mokymo įstaigos turi didinti savo mokymo programų aktualumą siekiant patenkinti konkurencingos darbo rinkos poreikius ir parengti besimokančius asmenis, instruktorius ir mokytojus, kad jie turėtų atitinkamų žinių ir įgūdžių ir taptų aktyviais permainų iniciatoriais siekiant teisingo perėjimo prie aplinkos atžvilgiu tvarios ekonomikos ir visuomenės visiems; pabrėžia, kad veiksmingas mokymas priklauso nuo mokytojų ir instruktorių, turinčių naujausių žinių apie tvarią žaliąją ekonomiką, energijos vartojimo efektyvumą, žaliąsias ir skaitmenines technologijas, prieinamumo; pabrėžia, kad jų vaidmuo yra labai svarbus skatinant tinkamų įgūdžių ir kompetencijų suteikimą tiek jaunesnės, tiek vyresnės kartos darbuotojams, taip pat tinkamą perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo mokymą asmenims, kurie bus paveikti žaliosios pertvarkos; pabrėžia, kad todėl tokių mokytojų ir instruktorių švietimas ir mokymas turėtų būti prioritetas įgyvendinant bet kokią įgūdžių paruošimo strategiją Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis;

19. pabrėžia, kad tiesioginės viešosios ir privačiosios investicijos į švarią infrastruktūrą, atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus ir žiedinės ekonomikos veiklą yra būtinos siekiant atgaivinti vietos ekonomiką ir prisidėti prie kokybiškų darbo vietų kūrimo; pažymi, kad reikia panaudoti regionų išteklius investuojant į sektorius, kuriuose regionai jau turi privalumų ar lyginamųjų pranašumų; mano, kad regioninė specializacija gali būti žaliosios pramonės klasterių pagrindas; pabrėžia, kad parama moksliniams tyrimams ir inovacijoms ir universitetų bei įmonių bendradarbiavimo skatinimas gali paskatinti naujus tvarius verslo modelius;

20. pabrėžia, kad siekiant teisingos pertvarkos tikslų būtinas nuoseklus ir integruotas politikos priemonių derinys; ragina ES klimato ir pramonės priemonėmis atsižvelgti į įtraukties, socialinės apsaugos ir įgūdžių tikslus; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad Europos ir nacionalinės lėšos būtų naudojamos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai palengvinti, be kita ko, skatinant socialinį dialogą ir kolektyvines derybas; ragina užtikrinti, kad ES finansavimas ir valstybių narių skiriama valstybės pagalba būtų suderinta su Europos

---

22 Teisinga pertvarka darbo pasaulyje, EPRS, 2025 m. rugsėjo mėn., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

pramonės politika, siekiant siūlyti kokybiškas darbo vietas, skatinti kolektyvines derybas, laikytis ES darbuotojų teisių ir standartų, didinti Europos įmonių konkurencingumą ir užtikrinti geresnes darbo sąlygas;

21. ragina valstybes nares užtikrinti pakankamą kokybiškų įgūdžių ir profesinio mokymo programų finansavimą, kaip ilgalaikę investiciją į darbuotojų ir įmonių našumą, augimą ir konkurencingumą; ragina valstybes nares, padedant Komisijai, strategiškai pasinaudoti esamomis Sąjungos priemonėmis, visų pirma Įgūdžių garantija, siekiant įgyvendinti Įgūdžių sąjungą; ragina valstybes nares didinti nacionalinės apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos pajamų naudojimą darbuotojų mokymui ir darbo jėgos perskirstymui, visų pirma darbuotojams daug anglies dioksido išmetančiuose regionuose; ragina Komisiją apsvarstyti ir paskelbti gaires, kaip valstybių narių ir įmonių viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėmis galima finansuoti darbuotojų mokymą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, visų pirma atskirų darbuotojų teisę į mokymą;

22. primena, kad svarbu integruoti negalios aspektą ir tarpsektorinį požiūrį į jaunus, vyresnio amžiaus, žemos kvalifikacijos darbuotojus ir moteris visose politikos priemonėse, skirtose dvejopai pertvarkai, kaip antai tinkamų sąlygų sudarymas švietimo ir mokymo srityje;

23. primena, kad Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas atleistiems darbuotojams (EGF) atlieka svarbų vaidmenį teikiant paramą darbuotojams, kuriems per likusį programavimo laikotarpį poveikį padarys žalioji ir skaitmeninė pertvarka, ir ragina valstybes nares, padedant Komisijai, visapusiškai pasinaudoti fondo teikiamomis galimybėmis; palankiai vertina siūlomos dabartinio EGF peržiūros tikslą aktyviai remti netrukus atleisimus darbuotojus ir paspartinti paraiškų patvirtinimo procedūrą; vis dėlto pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog restruktūrizuojamos įmonės, norinčios kreiptis į fondą, tai darytų visapusiškai konsultuodamosi su darbuotojais ir jų atstovais, be kita ko, rengdamos prie individualių poreikių pritaikytą priemonių paketą; su susirūpinimu pažymi, kad pasiūlyme dėl 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos siūloma nutraukti (EGF) veiklą; pabrėžia aktyvių darbo rinkos ir socialinės apsaugos priemonių svarbą reintegruojant atleistus darbuotojus į darbo rinką po didelio masto restruktūrizavimo; ragina Komisiją kitoje DFP užtikrinti nuolatinę specialią paramą darbuotojams, kuriems gresia didelio masto restruktūrizavimas arba kurie dėl jo buvo atleisti;

24. primena, kad svarbu užtikrinti aukštą darbuotojų sveikatos ir saugos lygį; pabrėžia, kad vykdant dvejopą pertvarką svarbu aktyviai spręsti kintančios rizikos darbuotojų saugai ir sveikatai, susijusios su darbo užduotimis, modeliais ir darbo vietomis, visų pirma aplinkos ir psichosocialinės rizikos, klausimus; ragina Komisiją atlikti išsamią dabartinės darbuotojų sveikatos ir saugos strateginės programos ir esamos darbuotojų saugos ir sveikatos srities teisės aktų sistemos peržiūrą, siekiant nustatyti likusias spragas, jog būtų užtikrinta, kad

ES *acquis* ir toliau atitiktų savo paskirtį, ir prisidėti rengiant laikotarpio po 2027 m. strateginę programą;

25. pabrėžia, kad darbo vietų pertvarka ir restruktūrizavimas vykdant dvejopą pertvarką gali sukelti psichosocialinę riziką, pvz., stresą, netikrumą ir darbo vietų praradimo grėsmę; pabrėžia poreikį apsaugoti darbuotojų psichikos sveikatą ir psichosocialinės gerovę pereinamuoju laikotarpiu, be kita ko, atliekant rizikos darbo vietoje vertinimus ir teikiant paramos paslaugas; ragina į įmonių lygmens pertvarkos planus įtraukti psichikos sveikatos paramos programas, įskaitant konsultavimą, streso valdymą ir profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros programas;

26. pabrėžia, kad svarbu remti darbuotojus stiprinant jų transformacinius, pagrindinius ir kognityvinius įgūdžius, pvz., kūrybinį ir kritinį mąstymą, prognozavimą, atsparumą, lankstumą ir guvumą, motyvaciją ir savimonę, smalsumą ir mokymąsi visą gyvenimą, pripažįstant darbuotojų gebėjimo prisitaikyti prie sutrikdytų darbo vietų, saviveiksmingumo ir kurti naujus sprendimus, kurių reikia žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai;

27. palankiai vertina CEDEFOP politikos apžvalgą dėl Europos kvalifikacijų žemėlapio sudarymo, kuriuo didinamas kvalifikacijų skaidrumas, palyginamumas ir perkeliamumas visoje Europoje; pabrėžia, kad toks žemėlapis turi apimti ne tik akademinę veiklą, bet ir būti praktinė konkurencingumo, aktualumo darbo rinkai ir judumo priemonė; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad Europos kvalifikacijų sandara būtų glaudžiai susieta su ekonominiais poreikiais, pramonės politika ir investicijomis į įgūdžius, ir nuodugniai ir sistemingai nustatyti dabartinį įgūdžių trūkumą regionų lygmeniu, taip pat numatyti būsimą įgūdžių paklausą; pabrėžia, kad toks nustatymas turėtų apimti poveikio analizę ir paskatinti taikyti sektorines ir teritorines priemones, kurios būtų naudingos žaliosios pertvarkos potencialui visuose regionuose;

28. pabrėžia, kad tvirti socialinio saugumo tinklai ir socialinės apsaugos sistemos yra labai svarbūs siekiant padėti darbuotojams ir užtikrinti socialinę sanglaudą pereinamuoju laikotarpiu; ragina valstybes nares, konsultuojantis su socialiniais partneriais ir atitinkamomis pilietinės visuomenės organizacijomis, modernizuoti ir stiprinti savo socialinės apsaugos sistemas ir pagrindines viešąsias paslaugas, užtikrinant jų ilgalaikį tvarumą ir nepadidinant finansinės naštos MVĮ, ypatingą dėmesį sveikatos priežiūrai, transportui, švietimui, socialinės įtraukties politikai, pajamų rėmimui ir įperkamam būstui, taip pat paramai pelno nesiekiantiems socialinių paslaugų teikėjams, kad būtų užtikrintas atsparumas sukrėtimams, kylantiems dėl dvejopos pertvarkos, kuri daro poveikį darbo rinkai, ir kad darbą praradę darbuotojai galėtų kuo labiau išlaikyti savo gyvenimo lygį;

29. primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų

socialinės apsaugos; ragina Komisiją stebėti riziką ir pažangą įgyvendinant tokius veiksmus pasitelkiant socialinių rodiklių suvestinę ir socialinės konvergencijos sistemą; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad nacionalinių valstybinių užimtumo tarnybų pasiūlymai būtų susiję su darbo rinkos pokyčiais, siekiant užtikrinti paramą žmonėms, dėl pertvarkos keičiantiems darbą, ir sudaryti jiems palankesnes sąlygas;

30. pabrėžia tikslinės politikos, kuria siekiama remti asmenis, kuriuos labiausiai paveikė dvejopa pertvarka, visų pirma pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis, svarbą; pabrėžia, kad pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims reikia teikti aktyvią paramą ir imtis ankstyvųjų intervencijos priemonių, kad jų nedarbo laikotarpis neužsitęstų ar kad jie netaptų paskatų dirbti neturinčiais darbuotojais; ragina valstybes nares gerokai aktyviau remti kokybišką užimtumą, visų pirma remiant galimybes gauti ir išsaugoti kokybiškas darbo vietas, propaguojant verslumą ir skatinant kokybiškų darbo vietų kūrimą; pabrėžia integracijos į darbo rinką programų, tikslinių viešųjų pirkimų ir vietos viešųjų darbų vaidmenį kuriant pereinamojo laikotarpio darbo vietas; pabrėžia, kad reikia stiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimus, kad būtų galima sėkmingai sutelkti investicijas, bendradarbiauti su tikslinėmis grupėmis kuriant ir įgyvendinant socialinės paramos sistemas ir įvertinti pasiskirstymo poveikį;

31. pabrėžia, kad reikia remti sutrumpinto darbo laiko sistemas, ir tikslinės paramos pertvarkos paveiktiems darbuotojams svarbą, remiantis teigiama SURE įgyvendinimo patirtimi; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl stipresnio SURE mechanizmo, kurio tikslas – žalioji ir skaitmeninė pertvarka, nes remiant tokias laikinas užimtumo apsaugos priemones krizių metu galima stabilizuoti viešąsias išlaidas, skirtas užimtumo politikai ir teisingos pertvarkos priemonėms, siekiant sušvelninti tiesioginį būtinos ES ekonomikos pertvarkos poveikį darbo vietoms, laikantis teisingos pertvarkos tikslų;

32. pabrėžia, kad poveikis užimtumui skirtinguose regionuose ir gyventojų grupėse bus skirtingas; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia įtraukti ir įgalinti vietos piliečius ir suinteresuotuosius subjektus, įskaitant atitinkamas pilietinės visuomenės organizacijas, kad jie būtų aktyvūs pertvarkos dalyviai; pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų tiesiogiai dalyvauti rengiant, atrenkant ir stebint projektus, siekiant užtikrinti, kad finansavimas atitiktų konkrečius vietos poreikius ir padėtų įvairinti regionų ekonomiką; pabrėžia, kad valdžios institucijos, vykdydamos pertvarką, turi dalyvauti strateginėse konsultacijose ir bendradarbiauti su socialiniais partneriais; pabrėžia, kad prasmingas dalyvavimas gali būti užtikrintas rengiant konsultacijas ankstyvuoju etapu ir suteikiant aiškius įgaliojimus ir balsavimo teises socialiniams partneriams, MVĮ, pilietinei visuomenei, socialinei ekonomikai ir jaunimui regioniniuose koordinavimo organuose;

33. pabrėžia, kad kolektyvinės derybos yra labai svarbios teisingam darbo užmokesčiui, socialiniam teisingumui ir demokratijai darbe, tačiau aprėptis tebėra netolygi; primena valstybių narių, kurių kolektyvinių derybų aprėptis yra mažesnė nei 80 proc., pareigą parengti nacionalinius planus, kuriuose būtų nustatyti aiškūs terminai ir konkrečios priemonės aprėpčiai padidinti; ragina Komisiją teikti gaires ir paramą valstybėms narėms, kad jos stiprintų derybų sistemas, visų pirma sektorių lygmeniu, visapusiškai dalyvaujant socialiniams partneriams; pabrėžia, kad ES ir valstybės narės turėtų remti socialinių partnerių gebėjimų stiprinimo finansavimą, ypač regioniniu lygmeniu, įgyvendinant Tarybos rekomendaciją dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo, siekiant įsitraukti į struktūrizuotą socialinį dialogą ir kolektyvines derybas dėl įmonių lygmens pertvarkos planų;

34. mano, kad finansiniai padariniai, susiję su prašomu pateikti pasiūlymu, turėtų būti padengti iš esamų biudžeto asignavimų;

35. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir pridedamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

REZOLIUCIJOS PRIEDAS.
REKOMENDACIJOS DĖL PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TURINIO

Europos direktyva dėl teisingos pertvarkos darbo pasaulyje: darbo vietų kūrimo užtikrinimas ir vietos ekonomikos atgaivinimas

Europos Parlamentas mano, kad Komisija turėtų numatyti šiuos principus ir tikslus:

1 rekomendacija. Bendrasis pasiūlymo tikslas

Bendras pasiūlymo tikslas turėtų būti sukurti Sąjungos politikos priemonių sistemą, kurią būtų galima praktiškai įgyvendinti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos paveiktuose regionuose, siekiant užtikrinti socialiniu požiūriu teisingą ir įtraukią pertvarką ir kokybiškų darbo vietų kūrimą ir apsaugą.

2 rekomendacija. Pasiūlymo forma

Kadangi šiam tikslui pasiekti reikalingas išsamus priemonių rinkinys, į pasiūlymą turėtų būti įtraukti šių sričių elementai:

a) darbo sąlygos;
b) iš darbo rinkos išstumtų asmenų integracija;
c) darbuotojų informavimas ir konsultavimas;
d) darbo aplinkos gerinimas siekiant rūpintis darbuotojų sveikata ir sauga.

3 rekomendacija. Pasiūlymo dalykas

Pasiūlyme daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama šioms politikos priemonėms:

a) specialios sistemos, skirtos pokyčiams regionuose ir sektoriuose, kuriuose vyksta pertvarka, numatyti ir valdyti, remiantis privalomo ir savalaikio informavimo ir konsultavimosi su darbuotojais ir jų atstovais, socialinio dialogo ir kolektyvinių derybų principais, nustatymui;

b) užtikrinimui, kad pereinamuoju laikotarpiu būtų veiksmingai taikoma darbuotojų ir jų atstovų teisė į informaciją ir konsultacijas, kaip nustatyta Direktyvoje 2002/14/EB ir nacionalinėse nuostatose;

c) individualios darbuotojų teisės į mokymą darbo valandomis užtikrinimui;

d) nacionalinių teisingos pertvarkos strategijų rengimui, ypatingą dėmesį skiriant ilgalaikės vizijos, skirtos vietos ekonomikai ir darbo jėgai visuose paveiktuose regionuose ir sektoriuose, plėtojimui, jas rengiant ir įgyvendinant prasmingai dalyvaujant socialiniams partneriams ir vietos subjektams;

e) paramos programų įmonėms, visų pirma MVĮ ir vietos subjektams, rengimui siekiant skatinti darbo vietų kūrimą vietos lygmeniu;

f) darbo jėgos ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos atitikties užtikrinimui derinant darbo rinkos žvalgybos duomenis, stiprinant vietos subjektų ir socialinių partnerių bendradarbiavimą su mokymo paslaugų teikėjais ir

skatinant įmonių lygmens pereinamojo laikotarpio planus;
g) stebėsenos struktūros kūrimui, kad būtų galima strategiškai prognozuoti pertvarkos poveikį ir pokyčius darbo rinkoje.

4 rekomendacija. Įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas

1. Pasiūlymu turėtų būti gerbiama valstybės narės prerogatyva taikyti arba priimti darbuotojams palankesnius įstatymus ir kitus teisės aktus arba skatinti ar leisti taikyti darbuotojams palankesnes kolektyvines sutartis ir jis neturėtų būti teisėtas pagrindas sumažinti bendrą apsaugos lygį, kuris jau užtikrinamas darbuotojams valstybėse narėse.

2. Pasiūlymu turėtų būti gerbiamas socialinių partnerių savarankiškumas, įskaitant teisę derėtis dėl kolektyvinių sutarčių ir jas sudaryti, ir turėtų būti leidžiama jiems, pateikus bendrą prašymą, pavesti jas įgyvendinti, su sąlyga, kad nacionalinė sistema bet kuriuo metu gali užtikrinti, kad bus pasiekti pagal pasiūlymą siektini rezultatai.